

Sygn. akt **III RC 340/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2014 r.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie :

Przewodniczący : SSR Grażyna Słotwińska

Protokolant : Ewelina Wołoszyn

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 06 maja 2014 r. w B.

sprawy z powództwa Z. Z. (1)

przeciwko W. Z.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

powództwo oddała.

Sygn. akt III RC 340/13

UZASADNIENIE

Powód Z. Z. (1), w dniu 23 sierpnia 2013 roku, skierował do tut. Sądu pozew o wygaśnięcie - z dniem 01 sierpnia 2013 roku – obciążającego go obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej W. Z. określonego na kwotę po 400 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu powództwa powód podnosił, że pozwana pracuje zawodowo, pozostaje w nieformalnym związku, z którego ma dziecko. Dodatkowo mieszka z nią pełnoletnia, pracująca córka stron. Z. Z. (1) dodatkowo powoływał się na liczne, obciążające go zobowiązania finansowe, w tym obowiązek utrzymania dziecka z obecnego związku.

Pozwana W. Z. wniosła o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie wyrażała zgodę na obniżenie należnych jej alimentów do kwoty po 250 zł miesięcznie.

Pozwana przeczyła, że żyje w związku konkubenckim z ojcem najmłodszego ze swoich dzieci. Wskazywała, że na skutek rozwodu - orzeczonego z wyłącznej winy powoda - znalazła się w niekorzystnej sytuacji finansowej i skutki tego utrzymują się do chwili obecnej.

Sąd ustalił w sprawie co następuje:

Z. i W. Z. byli małżeństwem. W dniu (...)roku, Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze, w sprawie IC 1383/04, orzekł rozwód stron z winy powoda Z. Z. (1). Sąd zasądził od Z. Z. (1) na rzecz pozwanej W. Z. rentę alimentacyjną w kwocie po 400 zł miesięcznie. Wyrok ten został utrzymany wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, z dnia (...) sygn. akt I(...).

Powód Z. Z. (1) prowadził wówczas działalność gospodarczą, z której uzyskiwał dochód na poziomie ok. 3.000 zł miesięcznie. Ponościł koszty utrzymania pozwanej oraz dzieci stron w kwocie 860 zł miesięcznie oraz koszty utrzymania mieszkania w kwocie ok. 300 zł miesięcznie. Wyrokiem Sądu Okręgowego, poza alimentami na byłą żonę, został zobowiązany do lożenia na utrzymanie swoich dzieci, M. i P. Z., w łącznej kwocie po 700 zł miesięcznie. Pozwana W. Z. prowadziła dom i wychowywała dzieci. W utrzymaniu pomagała jej matka.

Dowód: akta SO w Jeleniej Górze, sygnatura (...).

Powód Z. Z. (1) w dalszym ciągu prowadzi działalność gospodarczą. Tak jak wcześniej ma s. w.. Z tej działalności deklaruje dochód w wysokości 2.500 zł. Do lipca 2013r. prowadził również sklep (...) w należącej do niego nieruchomości w G.. Prowadzenie sklepu przejęła żona powoda, z którą powód ma ustaloną rozdzielność majątkową. W roku 2012 z tytułu prowadzonej działalności ((...)) Z. Z. (1) uzyskał dochód 90.344 zł (przy przychodzie ponad 930.000 zł), co daje ponad 7.500 zł miesięcznie. Natomiast w roku 2013, kiedy dochód ze sklepu - w związku z przekazaniem go żonie - wyliczany był tylko za pół roku wraz z dochodem z (...)wyniósł 49.494 zł, co daje ok. 4.120 zł miesięcznie. Żona powoda na uruchamianą działalność gospodarczą dostała dofinansowanie z PUP w B. w wysokości 20.000 zł. Za wykorzystywanie na działalność nieruchomości należącej do powoda płaci mu czynsz w kwocie po 1.200 zł miesięcznie, co wchodzi w koszty prowadzonej działalności. Tak w serwisie jak i w sklepie jest zatrudniony dodatkowy pracownik. Przed przekazaniem sklepu były tam zatrudnione nawet dwie osoby. Pomimo tego, że (...) są naprawiane u właścicieli, powód utrzymuje lokal użytkowy na ul. (...) w B., który jest oficjalną siedzibą firmy, a którego utrzymanie miesięcznie kosztuje ok. 500 zł.

Powód spłaca liczne zadłużenia: w bankach (kredyty pobrane - jak twierdzi - na rozliczenie się z rodziną, u której zapożyczył się w związku z zakupem mieszkania w N.), należności z tytułu niepłaconych ZUS-owi składek od 2003r. (istnieje możliwość umorzenia części należności). Jest też zadłużony w Urzędzie Skarbowym z tytułu zaległości podatkowych z okresu 2009-2011. Toczą się wobec niego sądowe postępowania egzekucyjne dot. łącznej kwoty 22.400 zł (należności głównie za pobrany do sklepu towar). Dodatkowo z tytułu zaległości alimentacyjnych na rzecz pozwanej (świadczeń wypłaconych z Funduszu Alimentacyjnego) pozostało do uregulowania ok. 3.320 zł.

Powód Z. Z. (1) mieszka ze swoją drugą żoną i dwunastoletnią córką. Ojcostwo dziecka powodu uznał, we wrześniu 2011r. Koszty utrzymania mieszkania to ok. 750 zł miesięcznie wraz z mediami. Mieszkanie, które obecnie zajmuje wraz z nową rodziną, zakupił w 2011 roku za ponad 110 000 zł. Formalnym właścicielem mieszkania jest powód.

Od października 2013r. Z. Z. (1), z powodu schorzenia kręgosłupa, przebywa na zwolnieniu lekarskim. Pobierany zasiłek chorobowy wynosi średnio 1.260 zł miesięcznie netto. W związku z długim oczekiwaniem na wizytę u specjalisty w ramach NFZ powód leczy się prywatnie. Koszt jednej wizyty to 130 zł. Wizyty są raz-dwa razy miesiącu, od grudnia 2013r.

Od dnia marca 2010 roku Z. Z. (1) ma obowiązek łożenia na rzecz syna P. Z., podwyższonej renty alimentacyjnej w kwocie po 500 zł miesięcznie, a od października 2010 roku ma obowiązek łożenia na rzecz M. Z. (1) podwyższoną rentę alimentacyjną, w kwocie po 700 zł miesięcznie.

Dowód: informacja Komornika Sądowego G. K. k. 20, rozliczenie dochodu z działalności powoda za okres kwiecień-wrzesień 2013r. dokonane przez Biura (...)§” J. P. k. 21, dokumenty dot. zadłużenia powoda: kopia pisma procesowego do sprawy IX GNc 4788/13 k. 22, kopia nakazu zapłaty wydanego w sprawie jak wyżej k. 23, informacja Komornika Sądowego D. L. dot. zadłużenia alimentacyjnego k. 24, decyzja Naczelnika US w B. z dnia 19.03.2012r. k. 25, decyzja ZUS w L. z dnia 05.04.2013r. k. 26-27, wezwanie do zapłaty wystosowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową w N. z dnia 31.10.2013r. k. 28, faktura za energię elektryczną wraz z wezwaniem do zapłaty k. 29-33, zawiadomienia o zajęciu przez Naczelnika US w B. wierzytelności na rachunkach bankowych powoda k. 34 i 35, umowa pożyczki udzielonej przez E. z dnia 27.12.2011r. k. 38-38, umowa pożyczki zaciągniętej przez powoda w (...) w dniu 12.01.2012r. k. 39-45, wynik konsultacji specjalistycznej k. 62, wynik badania powoda MR k. 63, kopia pozwu o zapłatę w sprawie VI Nc-e (...) i nakazu zapłaty wydane w tej sprawie k. 64 i 65, kopia aktu urodzenia D. Z. k. 66, PIT-36L za rok 2012 k. 79, PIT/B za rok 2012 k.80, PIT-37 za rok 2012 k. 81, pismo ZUS O/L. z dnia 30 stycznia 2014r. k. 92, PIT -36L za rok 2013 k. 95-97, PIT/B za rok 2013 k. 98-99, faktura za zabiegi k. 100, wezwanie na przesłuchanie w charakterze podejrzanego k. 101, faktury za konsultację neurologiczną k. 102 -109, zeznania powoda Z. Z. (1) k. 107verte, zaświadczenie o wysokości zasiłku chorobowego k. 112.

Pozwana W. Z., nadal jest zatrudniona w firmie (...) S.A. jako o.. W związku z urodzeniem dziecka, od 16 lipca 2013r. do końca roku pozwana pobierała zasiłek macierzyński w wysokości 100% osiąganego wcześniej wynagrodzenia w kwocie brutto ok. 2.000 zł - netto 1.600 zł miesięcznie. Od stycznia świadczenie to jest wypłacane w wysokości 60% wynagrodzenia i stanowi kwotę ok. 900 zł miesięcznie. Na zasiłku macierzyńskim pozwana będzie przebywała do lipca 2014r. Z ojcem dziecka P. K. pozwana nie żyje w stałym związku, nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, jakkolwiek ojciec dziecka jest stałym gościem w domu pozwanej (bywa praktycznie codziennie), razem z pozwaną robią zakupy, chodzą na spacer, do kościoła. Na utrzymanie córki P. K. daje 200 zł miesięcznie, dodatkowo robi zakupy dla dziecka.

Z W. Z. mieszkają również dzieci pochodzące z małżeństwa z powodem: syn w wieku 17 lat i córka w wieku 22 lat. Córka stron studiuje zaocznie na Uniwersytecie Ekonomicznym we W., na kierunku (...). Miesięczne chesne za studia wynosi 600 zł. Do tego dochodzą koszty przejazdów na zajęcia do W., zakwaterowanie na czas zajęć, zakup pomocy naukowych. M. Z. (1) od listopada 2013r. podjęła pracę w firmie (...), na 1/2 etatu, jako (...). Zarabia ok. 600 zł netto miesięcznie. Wcześniej podejmowała zatrudnienie na krótkie okresy w ramach umowy zlecenia.

Pozwana ponosi koszty związane z utrzymaniem mieszkania w postaci: czynszu - 754 zł miesięcznie, energii elektrycznej - ok. 110 zł co miesiąc, gazu - 37 zł na miesiąc, telewizji kablowej z Internetem- 105 zł miesięcznie oraz telefonu - ok. 60 zł miesięcznie.

Dwa lata temu (wyrokiem z 14 października 2011r.) Sąd oddalił kolejne powództwo Z. Z. (1) o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony.

Dowód: kopia dowodów uiszczenia opłat za media k. 13, kopia dowodu wpłaty na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) k. 14, zaświadczenie o wynagrodzeniu W. Z. k. 15, zdjęcia k. 50, pismo (...) dot. zatrudnienia M. Z. (1) k. 51, zeznania świadka M. Z. (1) k. 67, zeznania pozwanej W. Z. k. 108 (16-16verte), akta tut. Sądu III RC 84/11.

Sąd zważył co następuje:

Obowiązek alimentacyjny powoda Z. Z. (1) wobec pozwanej W. Z. ma swoje źródło w art. 60 § 2 krio. Powód, który został uznany wyłącznie winnym rozkładu pożycia jest zobowiązany wspierać finansowo pozwaną z tego tytułu, że rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej pozwanej. Na mocy dyspozycji art. 61 krio również do obowiązku alimentacyjnego między byłymi małżonkami stosować należy art. 138 krio, który stanowi, że w razie zmiany stosunków może żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego.

Sformułowanie „zmiana stosunków” użyte w wymienionym przepisie odnosi się do zmiany okoliczności, od których zakres obowiązku zależy.

Do okoliczności tych zaliczają się usprawiedliwione potrzeby uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś strony zarobkowe i majątkowe możliwości osoby zobowiązanej. W konsekwencji dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana tychże stosunków należy brać pod uwagę przede wszystkim ogólną sytuację, która istniała poprzednio (tj. w momencie ustalania obowiązku alimentacyjnego) i następnie z tą uprzednio istniejącą sytuacją należy porównać sytuację obecną. Ponadto powstała zmiana stosunków, aby mogła być uznana za zmianę – należącą do stanu faktycznego objętego zakresem art. 138 k.r.o. – musi być zmianą poważną, to znaczy ilościowo znaczną, dotyczyć ma przesłanek, które w istotny sposób wpływają na określenie zakresu obowiązku alimentacyjnego.

Przenosząc te uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że - w ocenie Sądu - zmiany, które nastąpiły w sytuacji stron nie są tak daleko idące, aby uzasadnić zniesienie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec byłej żony.

Po stronie powoda odnotować można zmiany w postaci:

- ograniczenia działalności gospodarczej (rezygnacja z prowadzenia sklepu i przekazanie go żonie, z którą ma ustanowioną rozdzielność majątkową) i co za tym idzie zmniejszenie osiąganych dochodów;

- obowiązek alimentacji dziecka, którego ojcostwo powód uznał;
- problemy zdrowotne powodujące wydatki i ograniczające możliwość osobistego świadczenia pracy i pełnego zaangażowania w prowadzoną działalność.

Jeżeli chodzi o pierwszą z powołanych okoliczności, nie mogła ona stanowić argumentu za zniesieniem obowiązku alimentacyjnego powoda wobec byłej żony albowiem w myśl art. 136 krio, jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądownym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez żadnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Przekazanie przez powoda prowadzenia sklepu obecnej żonie było dla nich korzystne, bo wiązało się z bezzwrotnym dofinansowaniem z PUP w kwocie 20.000 zł. Ponieważ w sklepie zatrudnieni są pracownicy, obiektywnym usprawiedliwieniem dla rezygnacji z prowadzenia tej działalności nie mogą być problemy zdrowotne Z. Z. (1).

Obowiązek utrzymania dziecka z obecnego związku nie jest również okolicznością nową. Powód, co prawda uznał dziecko urodzone (...) dopiero we wrześniu 2011r. (wcześniej konsekwentnie przeczył, że ze swoją partnerką ma dziecko), ale od urodzenia był zaangażowany w jego utrzymanie.

Okolicznością nową, niekorzystnie wpływającą na sytuację Z. Z. (1) bez wątplenia są ujawnione w ostatnim czasie problemy zdrowotne, skutkujące niezdolnością do osobistego świadczenia pracy i dodatkowymi wydatkami na poziomie 130-260 zł miesięcznie (koszt wizyt lekarskich). Na obecnym etapie trudno jednak zakładać, że powód będzie osobą trwale ograniczoną w podejmowaniu zatrudnienia. Dodatkowo należy brać pod uwagę okoliczność, że Z. Z. (1) ma możliwość w prowadzonej działalności zatrudniania pracowników i możliwość tą wykorzystuje, nie jest zobligowany osobiście świadczyć usługi (...) czy prowadząc sklep.

Po stronie pozwanej W. Z. okolicznością nową w stosunku do sytuacji z daty rozwodu jest podjęcie przez nią zatrudnienia i stały dochód z tego tytułu na poziomie ok. 1.600 zł miesięcznie (okresowe obniżenie tego dochodu z powodu urodzenia dziecka nie mogło być brane pod uwagę, albowiem nie można na powoda przerzucać konsekwencji wynikających z faktu posiadania przez pozwaną dziecka ze związku z innym mężczyzną). Wcześniej pozwana żyła wyłącznie ze środków przekazywanych przez byłego męża.

Na pewno odnotować również należało, że najstarsza, pełnoletnia córka stron podjęła zatrudnienie i wnosi finansowy wkład, w utrzymanie wspólnego gospodarstwa, jakie prowadzi z pozwaną. Przy aktualnych dochodach M. Z. (2) na poziomie 1.300 zł (alimenty 700 zł plus 600 zł wynagrodzenia za pracę na pół etatu) pozwanej - w znacznej mierze - odpadł obowiązek współfinansowania potrzeb tego dziecka, w tym kosztów studiów. W sprawie nie zostało wykazane, że dochody córki stron są wyższe od deklarowanych przez nią.

Obowiązek alimentacyjny powoda został oparty – co wskazano powyżej - o treść art. 60 § 2 krio, który daje możliwość ustalenia alimentów dla małżonka niewinnego, jeżeli drugi z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji małżonka niewinnego. Dla oceny, czy przesłanka istotnego pogorszenia sytuacji materialnej występuje, przeprowadzić należy porównanie każdorazowe sytuacji materialnej małżonka niewinnego, z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali życie. Uprzywilejowanie małżonka niewinnego polega na tym, że może on zadać alimentów od małżonka winnego, chociażby nie znajdował się w niedostatku.

Mimo, iż pozwana W. Z. podjęła zatrudnienie, to jej sytuacja finansowa jest dużo gorsza od tej, w jakiej znajdowałaby się, gdyby małżeństwo stron trwało.

Gdyby strony były razem ich miesięczny budżet wynosiłby przeciętnie 9.700 zł:

- 7.500 zł dochód powoda z prowadzonej działalności wyliczony w zeznaniu podatkowym za rok 2012, kiedy powód prowadził sklep i (...),

- 1.600 zł wynagrodzenie pozwanej,

- 600 zł wynagrodzenie pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym M. Z. (2)

Pomniejszyły by go:

- opłata za mieszkanie ok. 750 zł,
- opłaty za media ok. 300 zł,
- koszty studiów (...) 600 zł,

co łącznie stanowi kwotę 1.650 zł.

Pomniejszony o tą kwotę dochód rodziny daje 8.050 zł netto miesięcznie /9.700 zł - 1.650 zł/. Kwota ta podzielona na czterech członków rodziny (na zaspokojenie ich potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej, wyżywienia, ubrania, należności za studia i wydatków związanych z ich kontynuowaniem, wydatków szkolnych) daje ponad 2.000 zł na osobę.

Pozwana wraz z dziećmi mogłaby dysponować na chwilę obecną kwotą 3.800 zł miesięcznie netto (wynagrodzenie za pracę 1.600 zł, alimenty na dzieci 1.200 zł, 400 zł alimenty na nią, 600 zł zarobki pełnoletniej córki pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym). Pomniejszając to o 750 zł czynszu, ok. 300 zł za media i czesne za studia 600 zł otrzymamy ok. 2.150 zł, co dzieląc na 4 członków rodziny daje ok. 540 zł na osobę.

W sprawie nie zostało wykazane, że pozwana pozostaje w związku konkubenckim z ojcem najmłodszego dziecka i prowadzi z nim wspólne gospodarstwo domowe, co stawia ją w korzystniejszej sytuacji finansowej. Słuchani w tej sprawie świadkowie – poza M. Z. (2) - nie mieli na ten temat wiedzy. Mieszkająca razem z pozwaną córka stron tej okoliczności nie potwierdziła.

Wyliczenie przedstawione powyżej obrazowo ilustruje, że pomimo zmiany stosunków jaka nastąpiła tak u jednej jak i drugiej strony postępowania, rozpad małżeństwa stron wiąże się z niekorzystną zmianą sytuacji majątkowej pozwanej W. Z..

Reasumując, porównując sytuację w jakiej znalazła się pozwana po rozwodzie i sytuację powoda, Sąd uznał, iż zmiana, która nastąpiła, nie jest zmianą istotną w rozumieniu art. 138 krio, która to zmiana uzasadniałaby uwzględnienie powództwa i z tego powodu Sąd powództwo oddalił.

Pomimo zgody pozwanej na obniżenie alimentów do kwoty 250 zł, wobec kategorycznie sformułowanego przez powoda żądania ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego, Sąd nie rozstrzygał w tym zakresie, uznając, że wychodziłby ponad zgłoszone żądanie.